

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Woningbouwontwikkeling Schieveste, gemeente Schiedam

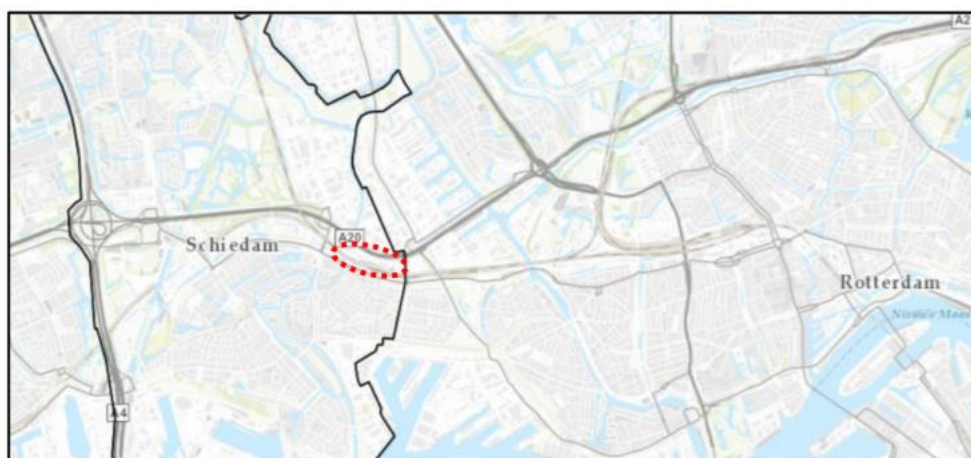
Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

23 december 2019 / projectnummer: 3404

1 Advies voor de inhoud van het MER

De gemeente Schiedam wil de locatie Schieveste ontwikkelen tot een stedelijk woongebied met tevens werklocaties en voorzieningen. De Schieveste is momenteel een grotendeels onbebouwde kantorenlocatie gelegen tussen de Rijksweg A20 en de spoorlijn Rotterdam–Delft, direct grenzend aan station Schiedam Centrum. Het doel is een hoogstedelijk woonmilieu te creëren met daarbij oog voor duurzaamheid, gezondheid, mobiliteit en veiligheid. Voordat de gemeenteraad van Schiedam besluit over het bestemmingsplan worden de milieugevolgen onderzocht in een milieueffectrapport (MER). De gemeente heeft de Commissie m.e.r. om advies gevraagd over de gewenste inhoud van het rapport.

Figuur 1: plangebied Schieveste (Bron: Notitie Reikwijdte en Detailniveau)

Essentiële informatie voor het MER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat, voor het meewegen van het milieubelang in het besluit over het bestemmingsplan, het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een concrete uitwerking van de ambities voor Schieveste, met daarbij een beschrijving van ondergrenzen ('minimumkwaliteit');
- een beschrijving van de bandbreedte in het programma voor het aantal woningen, voorzieningen en werklocaties;
- een vergelijking van de verschillende alternatieven volgend uit de ambities, de minimumkwaliteit en de bandbreedte in het programma;
- de milieueffecten als gevolg van fasering in de aanleg van Schieveste;
- de effecten van de verschillende alternatieven qua gezondheidsbescherming en gezondheidsbevordering;
- de contouren van het monitorings- en evaluatieplan om het behalen van de ambities en de gewenste leefomgevingskwaliteit in de gaten te houden.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie Reikwijdte en Detail (hierna: NRD) van 20 september 2019. Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in de NRD voldoende aan de orde komen.

Achtergrond

Voor de ontwikkeling van de locatie Schieveste is het vaststellen van een nieuw bestemmingsplan nodig. Het nog op te stellen MER zal dienen ter onderbouwing bij het nog op te stellen bestemmingsplan. De ontwikkeling van Schieveste valt onder het begrip 'stedelijk ontwikkelingsproject'. Voor de ontwikkeling is ook een m.e.r.-beoordeling vereist. De gemeente heeft ervoor gekozen om gezien de omvang van de ontwikkeling en de kenmerken van het plangebied deze beoordeling over te slaan en direct een m.e.r.-procedure te starten. Het MER heeft daarmee de functie van een gecombineerd project-MER en plan-MER.

Waarom een advies?

De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Schiedam – besluit over het bestemmingsplan.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer [3404](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Aanleiding, ambities, beleid en besluiten

2.1 Aanleiding en ambities

Aanleiding

Uit zowel het Kwaliteitsplan, het Masterplan Schieveste alsmede uit de NRD is niet direct de aanleiding duidelijk voor deze gebiedsontwikkeling. Tijdens het locatiebezoek¹ is aangegeven dat de gemeente Schiedam op basis van regionale afspraken en onderzoek circa 7.000 woningen moet bouwen voor het voorzien in de regionale woningvraag. Neem dit op in het MER en geef aan voor welke doelgroep de woningen, voorzieningen en werklocaties worden ontwikkeld².

Ambities en doelstellingen

In de NRD zijn de ambities geformuleerd op vier thema's. Het gaat om de volgende ambities:

- **Mobiliteit:** Uitgangspunt is autogebruik beperkt te houden en bewoners te verleiden te kiezen voor het openbaar vervoer, de fiets en wandelen. Er wordt daarom een parkeernorm van 0,3 (parkeerplaats per woning) als uitgangspunt genomen. Een groot deel daarvan wordt bestemd voor deelauto's.
- **Duurzaamheid en klimaatadaptatie:** De gemeente Schiedam wil in 2040 energieneutraal zijn. Daardoor is de ambitie om zoveel mogelijk energieneutraal te ontwikkelen. Ook wordt ingezet op klimaatadaptatieve maatregelen om Schieveste klimaatbestendig te maken voor veranderende weersomstandigheden in de toekomst.
- **Gezondheid:** De gemeente wil in de Schieveste een goed woon- en leefklimaat, ondanks de ligging die gevolgen kan hebben voor geluidhinder en luchtkwaliteit. Er wordt gestreefd naar ten minste een geluidluwe gevel per woning en een acceptabel geluidniveau in de openbare ruimte. Onder de 33 dB als binnenniveau (in de woning) en 53 dB als buitenniveau (op de gevel) spreekt de gemeente van een goed woon- en leefklimaat.
- **Externe veiligheid:** De ambitie is een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. In samenwerking met de veiligheidsregio wordt een veiligheidsplan opgesteld waarin wordt beschreven hoe rekening kan worden gehouden met gevaarlijke stoffen op de (transport)wegen.

Sommige ambities zijn globaal van aard, zoals bijvoorbeeld het gebruik van deelauto's of het inzetten op een veilige leefomgeving. De Commissie adviseert om de ambities zo veel als mogelijk te vertalen naar concrete, toetsbare doelstellingen. Hiermee kan inzichtelijk worden gemaakt of de gewenste ambities gehaald worden door de onderzochte alternatieven. Door de ambities zo veel als mogelijk te concretiseren is het ook mogelijk om de ontwikkelingen te monitoren.

Prioritering en minimumkwaliteit

Bepaal voor de ambities naast het hoge(r) ambitieniveau ook de ondergrens (het 'minimum'). Hierdoor is het mogelijk om een minimumkwaliteit en een voldoende integrale leef- en verblijfskwaliteit te waarborgen en tegelijkertijd een hoger ambitieniveau na te streven. Zo kunnen locatie van de A20, het spoor en in mindere mate het industrieterrein Spaanse Polder van invloed zijn op de gezondheidsambitie van Schieveste. De Commissie is van mening dat

¹ De Commissie heeft op 12 november een bezoek gebracht aan het plangebied.

² De provincie Zuid-Holland vraagt in haar zienswijze om in het MER in te gaan op de regionaal gemaakte woningbouwafspraken, zowel aantallen als woonmilieu.

het daarom wenselijk is om te weten welke luchtkwaliteit en geluidniveau (binnen en buiten) de gemeente minimaal wil waarborgen en naar welke gestreefd wordt, zodat hiermee in de planvorming rekening kan worden gehouden. Hiermee verwacht de Commissie dat ook duidelijker wordt of, en zo ja welke prioritering er wordt gegeven aan de verschillende ambities. Zo verwacht de Commissie dat bij verdere uitwerking van de ambities naar toetsbare doelstellingen en ondergrenzen, ambities met elkaar kunnen gaan botsen.

2.2 Beleidskader

Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor de gebiedsontwikkeling en of het voornemen kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen. Neem daarbij het beleid zoals genoemd in hoofdstuk 3 van het Kwaliteitsplan Schieveste over. Ga daarbij daarnaast ook in op:

- Het aandachtspuntenplan. Naast het kwaliteitsplan is er een lijst met aandachtspunten gemaakt voor de gebiedsontwikkeling (zoals duurzaam materiaalgebruik, energiezuinig, laadpalen, duurzame en gezonde leefstijl). Het aandachtspuntendocument behoort niet bij de publieke randvoorwaarden en heeft geen formele status. De Commissie adviseert in het MER te beschrijven hoe de aandachtspunten zich verhouden tot het onderzoek in het MER.
- Het klimaatadaptatieplan van Schiedam³.
- Convenant Klimaatadaptief Bouwen⁴.

2.3 Te nemen besluit(en)

De m.e.r.-procedure wordt doorlopen voor het nieuwe bestemmingsplan Schieveste. In de NRD wordt aangegeven dat mogelijk het bestemmingsplan in delen wordt vastgesteld, gezien de ontwikkeling op delen nog niet concreet genoeg is voor het opnemen in het eerste bestemmingsplan. De Commissie adviseert de consequenties hiervan voor het MER duidelijk te maken. In de NRD is aangegeven dat de Ontwikkelcombinatie Schieveste (hierna: OCS) de initiatiefnemer is. De Commissie benadrukt dat de formele initiatiefnemer de opsteller van het bestemmingsplan is, in dit geval het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Schiedam.

3 Referentiesituatie, programmabreedte en alternatieven

3.1 Referentiesituatie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de

³ Klimaatadaptatieplan Schiedam (vastgesteld op 12 maart 2019) <https://www.schiedam.nl/a-tot-z/klimaatadaptatieplan>.

⁴ Zowel de Provincie Zuid-Holland als het Hoogheemraadschap Delfland verwijzen hiernaar.

alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het (studie)gebied zoals Spaanse Polder en gebiedsontwikkeling Merwe-Vierhavens, en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

3.2 Bandbreedte programma

Er is voor Schieveste een gemengd woonprogramma gepland. Er wordt uitgegaan van 80% woningen (zo'n 3.500) en 20% werk en voorzieningen (uit Kwaliteitsplan Schieveste). In het MER zal een bandbreedte worden onderzocht van 2.500 tot 4.000 woningen. De Commissie acht het wenselijk om heldere bandbreedtes in het programma te maken, zodat rekening kan worden gehouden met een veranderende markt vraag en de geschetste ambities. Geef daarom – bijvoorbeeld op basis van verschillende scenario's – de bandbreedte van het programma, niet alleen voor woningen maar ook voor voorzieningen en werklocaties. De Commissie acht een goede beschrijving van de bandbreedte wenselijk voor de uitwerking van de alternatieven.

3.3 Alternatieven

De NRD spreekt over twee alternatieven. Het eerste alternatief is de stedenbouwkundige opzet en programma dat is opgenomen in het concept-Masterplan. Hiermee worden 3.500 woningen gerealiseerd en ongeveer 100.000 m² bvo (exclusief bestaande gebouw van DCMR en de school) toegevoegd. Het tweede alternatief is een overkluizing van het spoor aan de zuidkant van het plangebied. Dit kan zorgen voor lagere milieu-impact op het plangebied, met name voor geluid. Tevens biedt overkluizing een verruiming van de openbare ruimte en/of het uitbreiden van het aantal woningen (naar 4.000). Uit gesprekken tijdens het locatiebezoek bleek dat de overkluizing zal moeten worden besproken met NS en Prorail. Een andere mogelijkheid om de geluidimpact van het spoor te reduceren is het verlengen van de stationskap. De Commissie adviseert deze mogelijkheid dan als alternatief duidelijk in het MER te beschrijven. Geef daarbij ook aan welke partijen betrokken moeten worden bij de realisatie van de het alternatief.

Uit de NRD wordt niet duidelijk in hoeverre de alternatieven voortkomen uit de opgestelde ambities en de bandbreedte in het programma. De Commissie adviseert dan ook navolgbaar de alternatieven te laten voortkomen uit de gestelde vier ambities, mogelijke prioritering in de ambities en de reële bandbreedte in het programma. In de NRD worden de ambities wel deels verwerkt in thematische varianten, maar de Commissie adviseert de ambities onderdeel te laten uitmaken van onderzoek naar alternatieven. De gestelde ambities kunnen bij uitstek leiden tot verschillende inrichtingen, zoals het bepalen waar woonfuncties komen of de verhouding tussen woningen en werklocaties in het gebied.

Voorkeursalternatief

Laat in het MER zien hoe vanuit de ambities het initiatief en het onderzoek naar alternatieven en varianten is gekomen tot een voorkeursalternatief. Motiveer de daarin gemaakte keuzes.

4 Onderzoek milieueffecten en beoordelingskader

In de NRD zijn in paragraaf 5.2 de milieuaspecten beschreven die in het MER onderzocht zullen worden. De Commissie adviseert in onderstaand hoofdstuk om het onderzoek op sommige onderdelen uit te breiden, verder te specificeren en aspecten op te nemen die nader aansluiten op de gestelde ambities. De Commissie adviseert ook om dit beoordelingskader als leidraad te gebruiken voor het nog op te stellen monitoringsplan.

4.1 Milieueffecten als gevolg van fasering

Uit de NRD en het uit het locatiebezoek is gebleken dat de ontwikkeling mogelijk gefaseerd plaats zal vinden. Dit betekent dat niet alle woningen, werklocaties en voorzieningen in één keer zullen worden gebouwd. De Commissie acht het van belang om in het MER de milieueffecten te onderzoeken van de fasering, gezien de mogelijke impact op de omgevingskwaliteit. In de NRD is al het risico van aangegeven dat bij fasering de afschermdende werking van gebouwen mogelijk niet (of later) plaatsvindt. Daardoor kan het zijn dat de luchtkwaliteit slechter is en er een hogere geluidsbelasting is. En ander risico is het ontbreken van voorzieningen of (kwalitatief ingerichte) buitenruimtes zoals binnentuinen. Ook zal bij fasering de aanleg van invloed zijn op de omgeving. Zo zullen bewoners, nieuwe bedrijven en de huidige werklocaties geconfronteerd worden met o.a. geluidhinder, trillingen, en beperking van de mobiliteit ten gevolge van bouwactiviteiten.

Breng in het MER in beeld welke milieu- en omgevingseffecten te verwachten zijn bij de aanleg in fases. Doe dit op basis van de verwachte fasering. Onderzoek of er mitigerende maatregelen zijn te nemen waardoor negatieve milieueffecten gedurende de fasering zijn te voorkomen of te reduceren, bijvoorbeeld door eerst de afschermdende gebouwen langs de A20 te realiseren.

4.2 Gezondheid

4.2.1 Gezondheidsbescherming

Geluidhinder

Vanwege de ligging van het plangebied tussen de A20, het Spoor (en in mindere mate bedrijventerrein Spaanse Polder) zal er een hoge geluidsbelasting zijn op de woningen. In het MER zullen wegverkeers-, spoorweg-, industrie- en luchtvaartlawaai kwantitatief in beeld worden gebracht, evenals de cumulatieve geluidsbelasting ten gevolge van al deze bronnen. Geef daarbij ook de geluidsbelasting weer onder de grenswaarden en vergelijk de geluidsbelasting met de gezondheidskundige WHO-advieswaarden (Wereldgezondheidsorganisatie)⁵. Geef daarnaast ook weer hoeveel (procent van de) bewoners naar inschatting geluidgehinderd zullen zijn bij de optredende geluidniveaus.

De geluidsbelasting zal vanwege verhoogde A20 en spoorweg verschillen per hoogte. Voor een reële inschatting van de geluidsbelasting van woningen op verschillende realistische verdiepingshoogten (bijvoorbeeld 1, 5, 10, 15 en 20 hoog) is het daarom nodig om de geluidsbelasting op verschillende hoogten in beeld te brengen.

⁵ Environmental Noise Guidelines for the European Region (2018): <http://www.euro.who.int/en/publications/abstracts/environmental-noise-guidelines-for-the-european-region-2018>.

De Commissie adviseert het vastgestelde Actieplan Lucht en Geluid 2019–2022 door de gemeente Schiedam als leidraad te nemen in de uitwerking van de plannen. Geef in het MER weer (bij benadering) hoeveel woningen geen geluidluwe gevel zullen hebben. Onderzoek in het MER door middel van contourkaarten welke geluidsbelasting er in de buitenruimte zal zijn.

Onderzoek daarnaast –zoals in paragraaf 4.1 aangegeven– de verwachte geluidseffecten en hinder ten tijde van de gefaseerde aanleg. Geef aan welke mogelijkheden er zijn om de geluidsbelasting en geluidhinder (maar ook luchtkwaliteit en trillingen) te beperken.

Luchtkwaliteit

Beschrijf de effecten op de luchtconcentraties van fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en NO₂, ook onder de grenswaarden zodat duidelijk is in hoeverre de WHO-advieswaarden kunnen worden gehaald en een realistische inschatting kan worden gemaakt van de blootstelling van bewoners van de verschillende gebouwen.

De gemeente is voornemens de gezondheidsimpact van luchtverontreiniging en geluid met het GES-instrument in kaart te brengen. De Commissie adviseert gezien de verwachte impact van geluid en luchtkwaliteit op Schieveste, en de geringe onderscheidende kracht van het instrument GES in een plangebied met beperkte omvang, een instrument zoals de MGR-indicator⁶ of de GGD-rekentool⁷ te gebruiken.

Hittestress

Ook hoge temperaturen kunnen een grote impact hebben op de gezondheid van de bewoners. Gezien de verandering van ons klimaat is het verstandig hier al in de planfase rekening mee te houden. Breng in beeld de verwachte temperatuurstijging in het gebied. Geef aan wat de invloed hiervan zal zijn op de gezondheid en leefbaarheid van het gebied en de woningen. Geef aan hoe hiermee rekening is gehouden met inrichting (schaduwwerking, keuze van gevels en daken, materiaalkeuze in gebouwen en openbare ruimte, etc.) en welke mitigerende maatregelen worden genomen om hittestress te voorkomen (bijvoorbeeld zonwering- en ventilatiemogelijkheden).

4.2.2 Gezondheidsbevordering

De NRD spreekt de ambitie uit dat Schieveste een gezond woon- en leefklimaat krijgt. In het beoordelingskader is dan ook 'bevordering gezond gedrag' als een beoordelingsaspect opgenomen.

Werk de ambitie gezondheidsbevordering concreet uit in termen van zoveel mogelijk kwantificeerbare doelen, zodat de realisatie van deze ambitie goed gevolgd kan worden. De Commissie adviseert te kijken naar de volgende thema's:

- Voeding en roken: De meeste ziektelast in Nederland hangt samen met ongezonde voeding en roken. Aangezien het overgrote deel van de buitenruimte wordt gedeeld, verdient het thema roken in die ruimte (of het vaststellen van rookvrije zones) aandacht. De voedselomgeving, oftewel de aanwezigheid van voorzieningen (bepaalde typen

⁶ MGR-indicator: https://www.gezondeleefomgeving.nl/sites/default/files/2019-10/Factsheet%20MGR_20191023%20v1.0.pdf.

⁷ Van der Zee S.C., Zuurbier M., van de Weerdt R., Fischer P. (2016) Kwantificeren van de gezondheidsschade door luchtverontreiniging voor GGD-en. Publicatie van GGD Amsterdam en GGD Gelderland-Midden.

detailhandel en horeca), in het plangebied kunnen een directe rol spelen in voedingsgedrag. Beschrijf wat de ambities zijn, liefst zo concreet mogelijk, en op welke wijze deze worden geborgd.

- Groen: Groen zorgt voor een prettig leefklimaat, biedt mogelijkheden om te bewegen, te ontmoeten of tot rust te komen en speelt een belangrijke rol in klimaatadaptatie. Onderzoek of de ambities zoals verwoord in het kwaliteitsplan (maximaal 50% van het plangebied bebouw oppervlak en 5–10 m² groen/woning) gehaald worden.
- Actieve recreatie, ontspanning en sportmogelijkheden: Actieve recreatiemogelijkheden (al dan niet in het groen), ontspanning en openbare sportmogelijkheden kunnen een bijdrage leveren aan de gestelde ambitie. Maak dit concreet, bijvoorbeeld door normen op te stellen voor sportmogelijkheden.

4.3 Mobiliteit en infrastructuur

In Schieveste wordt ingezet op duurzame bereikbaarheid. In aanvulling op het beoordelingskader zoals in het NRD weergegeven adviseert de Commissie het volgende:

- Hanteer bij het bepalen van effecten toetsbare criteria voor de aspecten bereikbaarheid en verkeersveiligheid zoals reistijd per modaliteit, modal split, I/C-verhoudingen per modaliteit en kruispuntverzadigingen. Maak hierbij onderscheid in de spits en de restdag.
- Geef in het MER ook inzicht in de gehanteerde uitgangspunten van het verkeersmodel. Geef aan wat de effecten zijn op het rijkswegennet.
- Gebruik in de effectbeoordeling de criteria zoals beschreven in het kwaliteitsplan (onder andere parkeernorm van 0,3 autoparkeerplaats per woning en fietsparkeernorm van minimaal 2 fietsparkeerplekken bij kleine woningen en 3 bij grote woningen). Geef aan op welke wijze de parkeernormen worden geborgd en of er verdringingseffecten kunnen optreden (bijvoorbeeld verschuiving van parkeren naar andere, aangrenzende wijken).

4.4 Circulariteit

In het onderzoekskader van de NRD is aangegeven dat er getoetst gaat worden op circulariteit en afvalscheiding. Beschrijf hoe deze gebiedsontwikkeling zich verhoudt tot nationaal beleid met betrekking tot circulariteit, in het bijzonder de daarin opgenomen doelstellingen voor de bouw. Ga in het MER in op:

- hoe ambities en doelstellingen zich verhouden tot de milieuprestatie van gebouwen (MPG), en/of hier aanvullende eisen aan worden gesteld. De Commissie geeft de suggestie om te kijken naar remontabel bouwen of het (deels) gebruiken van hout in plaats van beton;
- welke wijze het gebruik van grondstoffen en materialen in kaart wordt gebracht en hergebruik in de toekomst wordt gemonitord.

4.5 Klimaatverandering en waterkwaliteit

Klimaatadaptatie

De NRD en het kwaliteitsplan/aandachtspunten wordt er veel aandacht besteed aan klimaatadaptatie, zoals verwachte pieken in de neerslag en hittestress. Er wordt ook een waterhuishoudingsplan ontwikkeld.

Onderzoek in het MER op basis van de meest recente klimaatscenario's en neerslagstatistieken wat de temperatuurontwikkeling zal zijn, op welke wijze hittestress wordt voorkomen (zie paragraaf 4.2.1) en of de geplande waterberging afdoende zal zijn op piekbuien op te vangen en zo overstromingsrisico's te voorkomen⁸.

Klimaatmitigatie

Beschrijf de te verwachten energiebehoefte van het gebied en zet de verschillende mogelijkheden voor het gebruik van duurzame energiebronnen en energiebesparing op een rij. In het aandachtspuntendocument wordt de suggestie gegeven om Schieveste gasloos aan te leggen. Geef in het MER aan of hieraan invulling wordt gegeven, of waarom hiervan wordt afgeweken.

De gemeente wil in 2040 energieneutraal zijn. Geef aan in hoeverre voldaan wordt aan de energie- en emissiereductieambities. De Commissie verwacht dat er rekening moet worden gehouden dat de energiebehoefte voor Schieveste niet binnen Schieveste gerealiseerd kan worden.

4.6 Natuur

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen het project kan hebben voor natuurgebieden⁹ en beschermde soorten. Geef aan of het project natuureffecten kan hebben, zoals vernietiging, stikstofdepositie, barrièrewerking, verstoring of verdroging. Vanwege de uitspraak van de Raad van State over de Programmatische Aanpak Stikstof en ontwikkelingen daaromtrent gaat de Commissie hieronder nader in op stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden en stikstofdepositie

Mogelijk leidt het project tot een toename van stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden, met name in de bouwfase. Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Daaruit blijkt dat de Passende beoordeling bij het PAS niet als toestemmingsbasis kan dienen voor plannen en projecten die leiden tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden met instandhoudingsdoelstellingen voor stikstofgevoelige soorten en habitattypen. Dit betekent dat voor dit project een eigen Passende beoordeling moet worden opgesteld, indien significante gevolgen als gevolg van toenemende stikstofdepositie kunnen optreden.

Bij deze beoordeling kunnen mitigerende maatregelen worden meegenomen. Denk hierbij vooral aan maatregelen aan de bron en externe saldering (waarbij stikstofruimte wordt verkregen van een andere bron, bijvoorbeeld van een bedrijf). In de provincie Zuid-Holland beleidsregels zijn vastgesteld voor het intern en extern salderen. Geef aan hoe de stikstofdepositie zich verhoudt tot de op dat moment geldende beleidsregels.

⁸ In de zienswijze van het hoogheemraadschap Delfland wordt ook het belang benadrukt van voldoende waterberging en klimaatadaptief bouwen.

⁹ In ieder geval Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN).

4.7 Landschap

In het MER zullen de effecten op het landschap worden beschreven. De stad zal er anders gaan uitzien met meer hoogbouw. Geef in de (kwalitatieve) effectbeschrijving aan hoe de hoogbouw aansluit op omringende hoogbouw.

4.8 Externe en sociale veiligheid

Voor Schieveste wordt ingezet op een veilige en gezonde fysieke leefomgeving, zowel qua externe veiligheid als sociale veiligheid. Besteed naast het transport van gevaarlijke stoffen op de weg en spoor ook aandacht aan de geldende beperkingen in het gebied omtrent hoogbouw vanwege het vliegverkeer. Tijdens het locatiebezoek is aangegeven dat hierover in overleg wordt gegaan met Rotterdam Airport¹⁰. Geef in het MER aan wat de uitkomsten hiervan zijn in relatie tot de mogelijke risico's. In dichtbevolkte, maar autoluwe gebieden zoals Schieveste vraagt bereikbaarheid voor hulpdiensten aandacht. Betrek de Veiligheidsregio tijdig en geef aan wat de uitkomsten zijn van het overleg.

5 Overige aspecten

5.1 Monitoring en evaluatie

De Commissie adviseert het beoordelingskader dat in het MER wordt opgezet te gebruiken om de ontwikkeling te monitoren en te toetsen aan de ambities. Daarnaast adviseert zij specifieke maatregelen te beschrijven om in te kunnen zetten als de ambities niet gehaald dreigen te worden. De beschreven fasering kan daarbij een ijkpunt zijn.

Uit de NRD is nog niet bekend hoe de fasering van de gebiedsontwikkeling zal plaatsvinden (zie paragraaf 4.1). Om de milieuoverwegingen bij uitwerking van de gebiedsontwikkeling volwaardig mee te kunnen nemen, adviseert de Commissie een monitorings- en evaluatieprogramma op te zetten. Het MER kan worden benut als eerste stap in dit programma. Geef aan wat de frequentie van monitoring en evaluatie is, wie verantwoordelijk is en hoe de beleving van bewoners een rol speelt. Laat indicatoren zoveel mogelijk aansluiten bij reguliere dataverzameling en het al opgestelde beoordelingskader.

Geef ook aan welke maatregelen er achter de hand zijn indien niet aan de ondergrenzen van de opgestelde ambities worden voldaan. Geef aan wat de verwachte positieve milieueffecten zijn van deze maatregelen achter de hand.

¹⁰ In de zienswijze van LVNL wordt benadrukt dat de locatie Schieveste zich bevindt in een toetsingsvlak dat van belang is voor vliegverkeer-radiocontact en navigatie.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie over het op te stellen MER

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening moeten worden behandeld in het MER en met welke diepgang. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dr.ir. Marieke Dijkema

ir. Gerard Jan Hellinga

ir. Joep Lax

dr. Kees Linse (voorzitter)

Tom Ludwig MA. (secretaris)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport wordt opgesteld

Bestemmingsplan Schieveste.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D11.2, “de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject”.

Bevoegd gezag besluit

De gemeenteraad van Schiedam.

Initiatiefnemer besluit

College van burgemeester en wethouders van Schiedam.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag heeft toegevoerd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft gebruikt?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissierner.nl projectnummer [3404](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

